

ORZECZENIE W PRAWIDŁOWYM BRZMIENIU PO SPROSTOWANIU

Sygn. akt : II AKa 206/13

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lipca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący	SSA Barbara Suchowska
Sędziowie	SSA Marek Charuza (spr.) SSA Iwona Hyla
Protokolant	Agnieszka Przewoźnik

przy udziale Prokuratora Prok. Apel. Krzysztofa Błacha

po rozpoznaniu w dniu 18 lipca 2013 r. sprawy

skazanego **P. C.s. B.i T.**, ur. (...)

w M.

- o wydanie wyroku łącznego -

na skutek apelacji obrońcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 19 marca 2013 r.

sygn. akt. V K 246/12

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;
2. zasądza od Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Katowicach) na rzecz adwokat K. F. - Kancelaria Adwokacka w K. kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem złotych sześćdziesiąt groszy), w tym 23% podatku VAT tytułem nieopłaconych kosztów obrony z urzędu udzielonej skazanemu w postępowaniu odwoławczym;
3. zwalnia skazanego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt II AKa 206/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem łącznym z dnia 19 marca 2013 roku sygn. akt

V K 246/12 Sąd Okręgowy w Katowicach wymierzył skazanemu P. C. trzy kary łączne pozbawienia wolności, a mianowicie:

1. karę łączną 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności, łącząc skazanemu kary orzeczone:

- wyrokiem Sądu Rejonowego w Katowicach z dnia 13 października 2005 roku sygn. akt IV K 706/05 na mocy którego skazano P. C. za popełniony w dniu 26 grudnia 2004 roku czyn z art. 279 par. 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz za popełnione w dniu 12 marca 2005 roku trzy czyny, a to z art. 157 § 2 k.k. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz z art. 224 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym tymże wyrokiem wymierzono skazanemu karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności,
- wyrokiem Sądu Rejonowego w Oleśnicy z dnia 25 maja 2006 roku za popełniony w dniu 28/29 lipca 2004 roku czyn z art. 157 § 2 k.k. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności,

2. karę łączną roku i 9 miesięcy pozbawienia wolności, łącząc skazanemu kary orzeczone:

- wyrokiem Sądu Rejonowego w Raciborzu z dnia 7 października 2009 roku sygn. akt II K 687/09, na mocy którego skazano P. C. za popełniony w dniu 22 stycznia 2009 roku czyn z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat, przy czym postanowieniem tegoż Sądu z dnia 5 lipca 2012 roku zarządzono wykonanie tejże kary pozbawienia wolności,
- wyrokiem Sądu Rejonowego Katowice – Zachód w Katowicach z dnia 5 lipca 2011 roku sygn. akt III K 802/09, na mocy którego skazano P. C. za popełniony w dniu 13 października 2008 roku czyn z art. 276 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

3. karę łączną 25 lat pozbawienia wolności, łącząc skazanemu kary orzeczone:

- wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 15 marca 2011 roku sygn. akt V K 227/10 za popełniony w dniu 21 maja 2010 roku czyn z art. 280 § 2 k.k. i art. 275 § 1 k.k. oraz z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. na karę 4 lat pozbawienia wolności i za popełniony w dniu 22 maja 2010 roku czyn z art. 224 § 2 k.k. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym tymże wyrokiem wymierzono skazanemu karę łączną 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności,
- wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 28 lutego 2012 roku sygn. akt V K 98/11 za popełniony w okresie między 14 a 15 maja 2010 roku czyn z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 25 lat pozbawienia wolności.

Zaskarżonym wyrokiem umorzono postępowanie w przedmiocie objęcia wyrokiem łącznym wymienionych w nim wyroków Sądu Rejonowego w Raciborzu z dnia 6 listopada 1997 roku, dnia 6 października 1998 roku, 29 kwietnia 1999 roku i z dnia 7 maja 1999 roku oraz Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 27 maja 2002 roku.

Apelację wniósł obrońca skazanego zaskarżając wyrok w zakresie orzeczeń ujętych w pkt 1, 2, 3 i 6 zaskarżonego orzeczenia i zarzucając:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, który mógł mieć wpływ na treść orzeczenia, a polegający na wadliwym ustaleniu, że przy wymiarze kar łącznych pozbawienia wolności orzeczonych w punktach 1 i 3 wyroku wobec osoby sprawcy nie zachodzą przesłanki do zastosowania zasady pełnej absorpcji, podczas gdy związek podmiotowo-przedmiotowy pomiędzy prawomocnie osądzonymi czynami, a także wyniki procesu resocjalizacyjnego skazanego prowadzą do odmiennych wniosków oraz wadliwym ustaleniu w pkt 2 wyroku okresu zaliczenia na poczet kary łącznej okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie, który winien być zaliczony nie do dnia 13 kwietnia 2008 roku lecz do dnia 13 czerwca 2008 roku,
- obrazę prawa materialnego, a to art. 63 § 1 k.k. poprzez jego niezastosowanie i nie zaliczenie w pkt 6 wyroku skazanemu na poczet orzeczonej w pkt 5 wyroku kary łącznej okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie.

Wniósł zatem skarżący o zmianę wyroku poprzez:

- wymierzenie w pkt 1 i 3 wyroku skazanemu kar łącznych z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji, tj. wymierzenie każdej z kar łącznych w granicach kary najsurowszej orzeczonej za czyn jednostkowy,
- zaliczenie w pkt 2 na poczet kary łącznej okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie do dnia 13 czerwca 2008 roku uznając karę łączną za wykonaną w całości,
- zaliczenie w pkt 6 wyroku P. C. na poczet kary łącznej okresu jego rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie.

Spośród zarzutów przedstawionych w apelacji jako zasadne ocenić należało tylko uwagi dotyczące części orzeczenia zawartego w pkt 6 zaskarżonego wyroku, przy czym dostrzeżone uchybienie stanowi oczywistą omyłkę pisarską co do danych personalnych osoby skazanej (zamiast P. C. jako osobę skazaną wpisano osobę o danych D. P.), stąd też możliwa stała się odpowiednia korekta wyroku Sądu I instancji przy wykorzystaniu instytucji określonej w art. 105 § 3 k.p.k.

Zaznaczyć trzeba, że w przedmiotowym punkcie 6 zaskarżonego wyroku znalazło się stosowne rozstrzygnięcie o zaliczeniu na zasadzie art. 63 § 1 k.k. na poczet wymierzonej kary łącznej 25 lat pozbawienia wolności odpowiednio wskazanego okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w dotyczącej właśnie skazanego P. C. sprawie Sądu Okręgowego w Katowicach sygn. akt V K 227/10.

Aby sprostować zaistniałą omyłkę pisarską wydano zatem na rozprawie odwoławczej postanowienie w trybie art. 105 § 3 k.p.k., wpisując w miejsce określenia (...), właściwe wskazanie (...), w ten sposób dokonując korekty zaskarżonego wyroku zgodnej z trafnym wnioskiem skarżącego.

W tym samym trybie sprostowania wymagał również punkt 9 zaskarżonego wyroku, a to odnośnie poprawnej pisowni nazwiska obrońcy skazanego – co słusznie zostało podniesione przez obrońcę na rozprawie odwoławczej.

Pozostałe zarzuty skarżącego okazały się już zarzutami bezzasadnymi.

W zakresie uwag apelacji zmierzających do wymierzenia skazanemu kar łącznych przy zastosowaniu zasady absorpcji, to wbrew temu co podniesiono w zarzucie, Sąd Okręgowy trafnie ocenił i uwzględnił okoliczności mające wpływ na wymiar orzeczonych skazanemu kar łącznych – 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 1 zaskarżonego wyroku) oraz roku i 9 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 3 tegoż wyroku).

Obu tych kar nie sposób uznać za rażąco niewspółmierne w pojęciu ich surowości, wykraczającej niepomiarnie ponad taką karę, jaką należałoby orzec przy właściwym zastosowaniu dyrektyw wymiaru kary.

Generalnie podzielić należało racje, dość wyczerpująco powołane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, które zadecydowały o odrzuceniu wniosku obrońcy o wymierzenie kar pozbawienia wolności na zasadzie pełnej absorpcji kar, a których to argumentów sądu orzekającego nie ma już potrzeby ponownie, szczegółowo prezentować.

Przypomnieć jedynie wypada, że podstawową zasadą przy orzekaniu kary łącznej jest zasada absorpcji, zaś kara łączna orzekana na zasadzie absorpcji – podobnie zresztą jak i kumulacji – jest wyjątkiem.

W przedmiotowej sprawie nie zachodzą jednak okoliczności, które przemawiałyby za ukształtowaniem kar łącznych w wymiarze, który byłby zbliżony do kształtu kary określonej przy wykorzystaniu absorpcji.

Co prawda między niektórymi przestępstwami wchodzącymi w skład zbiegu realnego ujętego w pkt 1 wyroku łącznego zachodzi pewien związek przedmiotowy, przejawiający się w podobnej kwalifikacji prawnej czynów skierowanych przeciwko zdrowiu – a mianowicie z art. 157 § 2 k.k., to jednak podzielić należy pogląd, że ów związek nie tyle przemawia za zastosowaniem zasady absorpcji, co się temu sprzeciwia – por. M. S. w: Komentarz do Kodeksu Karnego Część Ogólna, W-wa 1994, str. 397.

Za takim zdaniem dobitnie przemawia to, że przecież podobieństwo oraz popełnienie wielu przestępstw z reguły wpływają na zaostrzenie kary – art. 64 k.k., art. 91 k.k. czy też art. 65 k.k., zatem w takim przypadku stosowanie zasady absorpcji stanowiłoby nieuzasadnione wymogami prewencji dodatkowe premiowanie sprawców całego szeregu czynów.

Takim właśnie sprawcą jest i skazany P. C., który dopuścił się w rozpatrywanych ramach 6 lat w sumie aż dziesięciu jednostkowych przestępstw, skazania za które stanowiły podstawę do orzeczenia przedmiotowych trzech kar łącznych pozbawienia wolności, a nie można zapominać o tym, że przecież w tymże czasie skazany przez kilka lat przebywał w zakładach karnych w których odbywał wymierzone mu kary pozbawienia wolności.

Nadto z treści opinii o skazanym z zakładu karnego, w którym odbywa on aktualnie karę pozbawienia wolności, nie wynikają okoliczności, które świadczyłyby o pomyślnie przebiegającym procesie resocjalizacji skazanego.

Wręcz przeciwnie, zachowanie P. C. w warunkach więziennych jest niepoprawne (dwanaście razy kierowano wobec niego wnioski o ukaranie dyscyplinarne zaś ostatecznie sześciokrotnie był on karany dyscyplinarnie), a przecież przestrzeganie regulaminu jest podstawowym obowiązkiem każdej osoby przebywającej w warunkach izolacyjnych.

Zaprobować więc należało w pełni rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego odnośnie wymiaru orzeczonych kar łącznych pozbawienia wolności.

Trafnie przy tym rozstrzygnięto i odpowiednim zaliczeniu na poczet wymierzonej kary łącznej 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 1 wyroku) okresu rzeczywistego pozbawienia wolności skazanego w sprawach Sądu Rejonowego w Oleśnicy sygn. akt III K 320/05 i Sądu Rejonowego w Katowicach sygn. akt IV K 706/05, a to w sumie od dnia 12 marca do dnia 13 października 2005 roku oraz od dnia 14 marca 2006 roku do dnia 13 kwietnia 2008 roku, przy uznaniu tejże kary łącznej za wykonaną w całości (pkt 2 wyroku).

Odpowiednie zaliczenie nie może przecież przekraczać wymiaru wymierzonej i podlegającej wykonaniu kary (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 1970 roku, IV KR 199/69, OSNPG 1970, 5, poz. 54 akcentujący wymóg wykonalności kar), a tak stałoby się w przypadku uwzględnienia wniosku skarżącego domagającego się okresu zaliczenia dłuższego o 2 miesiące, bo do dnia 13 czerwca 2008 roku.

Kwestia zaliczenia pozostałego okresu rzeczywistego pozbawienia wolności skazanego, który to zgodnie z informacją zawartą na k. 67 karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności wymierzoną mu wymienionym w pkt 1 zaskarżonego wyroku łącznego wyrokiem Sądu Rejonowego w Katowicach z dnia 13 października 2005 roku sygn. akt IV K 706/05 odbywał od dnia 12 marca do dnia 13 października 2005 roku oraz od dnia 14 lipca 2006r. do dnia 13 czerwca 2008 roku, rozwiązany być może w postępowaniu wykonawczym przy okazji ustalenia kolejności wykonywania wszystkich kar łącznych wymierzonych skazanemu P. C., ewentualnie przy wykorzystaniu instytucji ujętej w art. 417 k.p.k.

Już odbiegając od zagadnień naprowadzonych w rozpatrywanej apelacji zauważyć wypada, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku zawiera błędne wskazania odnośnie dolnej granicy możliwej do orzeczenia kary łącznej, którą to granicę wyznacza przecież nie najniższa – jak to oczywiście błędnie zaznaczono w rozważaniach Sądu I instancji – lecz najwyższa z podlegających połączeniu kar jednostkowych – art.86 § 1 k.k.

Kolejna nieścisłość uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia dotyczy rozważań w zakresie kary łącznej 25 lat pozbawienia wolności orzeczonej w pkt 5 zaskarżonego wyroku. Ponieważ wymiar takiej kary zdeterminowany jest zasadą zawartą w art. 88 k.k., zbędne jest w takim przypadku powoływanie się na inne okoliczności – co niepotrzebnie uczynił Sąd Okręgowy.

W uzasadnieniu orzeczenia powielono i te oczywiste omyłki pisarskie, które pojawiły się w części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku – o czym była już mowa na wstępie niniejszych rozważań sądu odwoławczego, a co zostało sprostowane w możliwym do zastosowania trybie z art. 105 k.p.k.

Ponieważ ostatecznie rozstrzygnięcie sądu I instancji ocenić należało jako trafne, a wymiar orzeczonych kar łącznych mieścił się w granicach zakreślonych w normach art. 86 § 1 k.k. oraz art. 88 k.k., braki uzasadnienia zaskarżonego wyroku w realiach niniejszej sprawy nie miały wpływu na treść skarżonego rozstrzygnięcia.

Nie podzielając zatem wskazanych zarzutów apelacji, zaskarżony wyrok należało utrzymać w mocy, zwalniając pozbawionego od dłuższego czasu wolności P. C. od ponoszenia kosztów związanych z postępowaniem odwoławczym, którymi obciążono Skarb Państwa.